

Finansdepartementet
Brevet er sendt per e-post:
postmottak@fin.dep.no

VÅR REFERANSE
17/12949

DERES REFERANSE

UNNTATT OFFENTLIGHET
Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13
1. ledd nr. 1-2

DATO
01.06.2018

Vipps, BankID og BankAxept – søknad om sammenslåing – tilrådning til Finansdepartementet

1. Innledning

Finanstilsynet mottok 26. januar 2018 søknad ("søknaden") om tillatelse til fusjonering av betalingsforetaket Vipps AS org.nr. 918 713 867 ("Vipps") med BankAxept AS org.nr. 883 982 282 ("BAX") og BankID Norge AS org.nr. 913 851 080 ("BID"). I begge tilfeller er Vipps overtagende selskap. Det fusjonerte foretaket, Vipps inklusiv BID og BAX, omtales i det videre som "VBB".

Utover overnevnte tillatelser til fusjon, ble det i samme brev søkt om godkjenning av endringer i Vipps' vedtekter, opprettelse av ny samarbeidende gruppe og dispensasjon fra kravet om forholdsmessig konsolidering for deltagere i den samarbeidende gruppen som har eierandeler på mindre enn 10 prosent. Søknaden av 26. januar 2018 med vedlegg er samlet i ett dokument og inntatt her som vedlegg 1.

Finanstilsynet mottok senere, den 8. mai 2018, søknad om endring i samarbeidsavtalen mellom eierne i Balder Betaling AS som er aksjonær i Vipps. Endringen i samarbeidet er en tilpasning til ovennevnte fusjon og behandles derfor sammen med fusjonssøknaden. Søknaden av 8. mai 2018 med vedlegg er samlet i ett dokument og inntatt her som vedlegg 2.

Ytterligere korrespondanse mellom søkerne og Finanstilsynet kommenteres med henvisning til vedlegg der det er aktuelt.

I tilrådningens punkt 2 gjøres det kort rede for bakgrunnen for søknaden, foretakene som søkes fusjonert, samt BIDs og BAXs forhold til Bits.

I punkt 3 gjøres det kort rede for konkurransetilsynets vedtak i forbindelse med fusjonen.

I punkt 4 gjøres det rede for omsøkte tillatelser og Finanstilsynets vurderinger, og i punkt 5 følger Finanstilsynets tilrådning til vedtak.

2. Bakgrunn for fusjonssøknaden

Den 16. november 2017 inngikk Vipps, BAX og BID intensjonsavtale med formål om å etablere og utvikle en felles norsk digital ID- og betalingsaktør. Sammenslåing anses som nødvendig for å kunne møte konkurranse fra internasjonale ID- og betalingstjenesteaktører.

FINANSTILSYNET
Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler
Henriette Yggeseth
Dir. tlf 22 93 98 00

ID- og betalingstjenestemarkedet er i stor utvikling både i Norge og internasjonalt. Dette skyldes bl.a. innføringen av eIDAS- regelverket¹, som skal tilrettelegge for gjensidige anerkjennelse av ID-løsninger til offentlig bruk på tvers av landegrensler, og det revidert betalingstjenestedirektiv (PSD 2)², som åpner for at betalingstjenestetilbydere skal få tilgang til kunders betalingskonto hos bankene og legger til rette for at betalingstjenester kan utføres på konto-til-konto-basis. PSD 2 forventes å medføre økt konkurranse mellom betalingstjenestetilbydere og banker, og legger til rette for innovasjon innen digitale bank- og betalingstjenester.

2.1 Om foretakene som skal fusjoneres

2.1.1 Vipps

Vipps fikk konsesjon som betalingsforetak ved Finansdepartementets vedtak av 20. september 2017, og har siden oppstart vært Norges største betalingsforetak spesialisert på digitale betalingstjenester ved bruk av mobiltelefon. Vipps tilbyr betalingstjenester innen person til person-betaling, person til bedrift-betaling, betaling i butikk, netthandel og mobilapplikasjoner, samt fakturabetaling på mobil.

Vipps er eid av banker og bank-grupperinger hvor DNB Bank ASA ("DNB") eier 51,48 prosent, Sparebank 1-alliansen via Sparebank 1 Betaling AS 24,75 prosent, Frendebankene via Balder Betaling AS 11,88 prosent, Eikagruppen via Eika Gruppen AS 10,1 prosent og Sparebanken Møre 1,00 prosent. I tillegg eies 0,88 prosent av ansattsselskapet Mobilbetaling Invest AS.

Bankene som direkte eller indirekte er aksjonærer i Vipps, inngår i en samarbeidende gruppe som ble godkjent av Finansdepartementet i forbindelse med Vipps' konsesjonstildeling.

Vipps benytter i dag BankID-tjenester i forbindelse med registrering av brukere, sterk kundeautentisering og kontroller etter hvitvaskingsregelverket.

2.1.2 BAX

BAX fikk tillatelse til etablering som aksjeselskap i 2014 ved Finansdepartementets vedtak av 25. juni 2014. BAX er eid av banker og bank-grupperinger hvorav DNB eier 37,78 prosent, Sparebank 1-alliansen via Sparebank 1 Asept AS 19,22 prosent, Nordea Bank Ab (publ.) filial Norge 12,61 prosent, Eikagruppen via Eika Gruppen AS 6,44 prosent, Danske Bank AS 3,89 prosent Sparebanken Vest 3,47 prosent, Sbanken ASA 2,63 prosent, Sparebanken Sør 2,04 prosent og Handelsbanken 1,95 prosent.

BAX forvalter betalingssystemer for kortbetaling og nettbetaling under merkevarene BankAsept, BankAcess og BankAsept Ebetaling (foreløpig ikke lansert). Eksisterende BAX tjenester har ikke vært ansett som konsesjonspliktige, men BAXs kortordning er underlagt bl.a. forskrift om formidlingsgebyr i kortordninger som Finanstilsynet fører tilsyn etter.

Virksomheten til BAX knyttet til BankAsept, BankAcess og BankAsept eBetaling er regulert av bestemmelser fastsatt av Bits (se omtale i punkt 2.2).

¹ Europaparlaments- og Rådsforordning (EU) nr. 910/2014 om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked og opphevelse av direktiv 1999/93/EF

² Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2366 om betalingstjenester i det indre marked om endring av direktiv 2002/65/EF, 2013/36/EU og 2009/110/EF og forordning (EU) nr. 1093/2010, og oppheving av direktiv 2007/64/EF

2.1.3 BID

BID ble etablert som aksjeselskap i 2014. BID er eid av banker og bank-grupperinger hvorav DNB eier 34,33 prosent, Sparebank 1-alliansen via Sparebank 1 ID AS 20,25 prosent, Nordea Bank Ab (publ.) filial Norge 11,83 prosent, Danske Bank AS 3,89 prosent, Sparebanken Vest 2,92 prosent og Handelsbanken 2,42 prosent. BID yter ikke konsesjonspliktige tjenester og er ikke under tilsyn av Finanstilsynet.

BID har rettighetene til varemerket BankID og har ansvar for drift, forvaltning, utvikling, kommunikasjon og salg av BankID til virksomheter. Den felles operasjonelle infrastrukturen som BankID er bygget på, driftes av Nets Norge Infrastruktur AS på oppdrag fra BID.

BankID-systemet er basert på et sett sertifikater. Finans Norge har rettighetene til grunnsertifikatet som er nødvendig for utstedelse av BankID. Basert på grunnsertifikatet, gir Finans Norge banker adgang til å utstede BankID. BID utsteder ikke BankID selv. BID har per i dag ikke innsyn i persondata i sertifikatbasen, da det kun er bankene som er databehandleransvarlig som har dette.

BankID benyttes som elektronisk legitimasjon både i privat og offentlig sektor. Innen finanssektoren benyttes BankID som autentiseringsmekanisme ved pålogging til nettbank, autentisering av transaksjoner, herunder også kjøp og salg av fond, signering av finansavtaler og digital identifisering av kunder i forbindelse med hvitvaskingskontroller.

Innen privat sektor for øvrig benyttes BankID som legitimasjon i forbindelse med budgivning på eiendom, opprettelse av brukere og pålogging til kundesider, herunder også i forbindelse med nettauksjoner og signering av kontrakter.

Innen offentlig sektor benyttes BankID til å logge inn på offentlige tjenester gjennom ID-porten til nettstedet som Altinn, NAV, Helsenorger, Skattetaten etc. Videre benyttes BankID for post og telekommunikasjon ved at den gir tilgang til sikker e-post i e-Boks eller i Postens digitale postkasse Digipost.

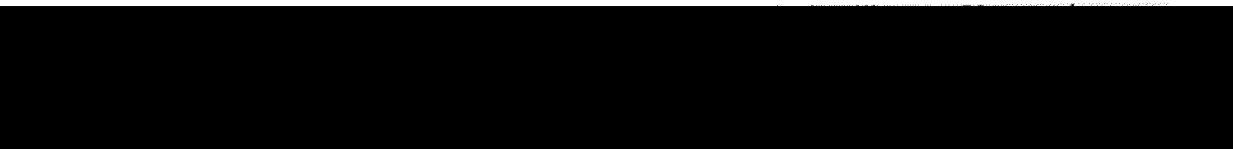
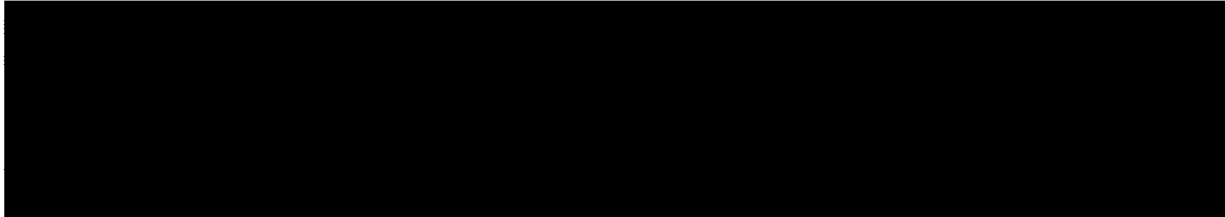
Virksomheten til BID tilknyttet BankID er regulert av bestemmelser fastsatt av Bits (se omtale i punkt 2.2).

2.2 Forholdet mellom BAX, BID og Bits

Bits er et aksjeselskap som er 100 prosent eid av Finans Norge, og var opprinnelig en sammenslåing av fagenheten for betalingsformidling i Finans Norge og Bankens Standardiseringskontor (BSK). Medlemsbedrifter er primært sparebanker, forretningsbanker, livsforsikringsforetak, skadeforsikringsforetak og finanskonsern. Bits styre består av representanter fra henholdsvis SpareBank 1 Bank-samarbeidet, DNB, Nordea, Eika Gruppen, Handelsbanken, Landkreditt og Sparebanken Øst, samt ett uavhengig medlem.

Bits er ikke part i saken og skal ikke fusjoneres inn i Vipps. Forholdet til Bits må likevel vurderes fordi det i søknaden er lagt til grunn at produktene under varemerkene BankAxept, BankAxess, BankAxept eBetaling og BankID også etter fusjonen skal være underlagt regelverk fastsatt av Bits.

Årsaken til at Bits fastsetter regler for BankAxept og BankID-produktene er dels historisk. Produktene BankAxept og BankID var tidligere administrert av Finans Norge (fagenheten for betalingsformidling) og Bankens Standardiseringskontor (BSK). Senere ble BAX og BID skilt ut som egne selskaper med ansvar for disse produktene. Administrasjonen ble overført til selskapet Bits i 2016.

Det er i brev datert 16. mai 2018, se vedlegg 4, fremholdt at eierskap og råderett over BankID- og BankAxept-produktene ligger hos hhv. BID og BAX (og VBB etter fusjonen). Formålet med rettighetene Bits har etter samarbeidsavtalene er etter det opplyste kun å sikre nødvendig samordning og kontinuitet i drift av kritisk infrastruktur.

Tilknytningen til Bits gjelder utelukkende produktene som faller inn under regelverket som fastsettes av Bits og Varemerkene. (Regler om BankAxept-infrastruktur, Regler om BankAxess og Regler om BankID). BID, BAX og senere VBB, står fritt til å utvikle andre produkter som faller utenfor regelverket som fastsettes av Bits. Selskapet BID har eksempelvis allerede utviklet et nytt ID-produkt kalt xID som faller utenfor Bits-regulering.

3. Konkurransetilsynets vedtak

Konkurransetilsynet mottok melding om fusjonen 16. januar 2018 og varslet 20. februar 2018 om mulig inngripen mot fusjonen. Varselet var i hovedtrekk begrunnet med at fusjonen ville hindre innovasjon og konkurranse innen markedene for betalingsløsninger, betalingssystemer og ID- og signaturtjenester ved at (i) fusjonert foretak ville bli så dominerende i markedet at det kunne utøve utestengende adferd overfor andre aktører og at (ii) fusjonen ville føre til bortfall av faktisk eller potensiell konkurranse mellom de involverte foretakene og hindre innovasjon i markedene som ble berørt av fusjonen.

Vipps, BAX og BID foreslo avhjelpende tiltak i brev av 6. april 2018 til Konkurransetilsynet. Etter at forslagene til avhjelpende tiltak hadde vært på høring, fattet Konkurransetilsynet den 27. april 2018 vedtak om at fusjonen kan gjennomføres på nærmere angitte vilkår. Etter vilkårene skal VBB tilby BankID og virtuelle BankAxept-kort til tredjeparts betalingsløsninger på ikke-diskriminerende vilkår. Vilkåret omfatter bruttopriser, nettopriser, rabatter, tilgang til systemer, leveringstid, brukerservice og håndtering av mangler. Videre skal VBB tilby tjenestene knyttet til BankAxept kortinfrastruktur også som separate tjenester, og ikke gi særlig gunstige vilkår ved samlet kjøp av slike og andre tjenester, med mindre det er begrunnet i kostnadsbesparelser.

Konkurransetilsynets vedtak er inntatt som vedlegg 5.

På bakgrunn av Konkurransetilsynets vedtak i saken, har Finanstilsynet funnet det unødvendig å gå nærmere inn på konkurransehensyn i tilrådingen.

4. Omsøkte tillatelser hos Finanstilsynet

4.1 Fusjonssøknad

Det er søkt tillatelse til å fusjonere BID og BAX inn i Vipps, jf. finansforetaksloven § 12-1 første ledd. Det er i søknaden lagt til grunn at bestemmelsen kommer til anvendelse selv om BID og BAX som skal innfusjoneres, ikke er finansforetak.

4.1.1 Selskapsstruktur

Fusjonen gjennomføres i to steg, hvor først BAX og deretter BID innfusjoneres inn i Vipps. Det fremgår av søknaden at alternative transaksjonsmodeller i form av datter- eller søsterstrukturer har blitt vurdert. Slike alternativer ble ikke ansett som formålstjenlig da hensikten med fusjonen er å samle foretakenes brukermasse, kompetansemiljøer og produktutviklingsmiljøer, samt sikre helhetlige kundeopplevelser og effektive beslutningsprosesser.

BankAxept kortordning som omfatter regler og standarder for betalingssystemet, samt forvaltning og tilgang til BankAxept varemerker og tjenester, vil organiseres som en organisatorisk enhet innenfor selskapet VBB. Dette skyldes krav om at kortordninger og enheter som gjennomfører transaksjoner skal organiseres som uavhengige enheter, jf. forskrift om formidlingsgebyrer i kortordninger § 6 tredje ledd bokstav a.

Vipps, BID, BAX, deres aksjonærer og Bits er enige om at produkter under Varemerkene fortsatt skal være underlagt regelverket fastsatt av Bits etter fusjonen og at dagens samarbeidsavtaler tilknyttet Varemerkene skal videreføres.

4.1.2 Styre

Styret i VBB er planlagt sammensatt med seks medlemmer som er ansatt i finansforetak som direkte eller indirekte inngår i den samarbeidende gruppen, ett medlem valgt av resterende aksjonærer utenfor den samarbeidende gruppen, samt ansattrepresentanter fra VBB.

Den planlagte styresammensettingen vil ikke tilfredsstillere finansforetakslovens krav til uavhengighet, jf. § 9-1 fjerde ledd. Etter loven skal en firedel av styremedlemmene i et finansforetak som driver virksomhet som omfattes av en samarbeidende gruppe, være uavhengig fra foretakene som inngår i den samarbeidende gruppen. Da Vipps fikk konsesjon, ble det i Finanstilsynets tilrådning lagt til grunn at styremedlemmer som har verv eller ansettelsesforhold i finansforetak som indirekte deltar i den samarbeidende gruppen, ikke kan anses som uavhengige. Videre ble ikke ansatte i Vipps ansett som uavhengige.

Vipps ble innvilget dispensasjon fra kravet om uavhengige styremedlemmer i forbindelse med Vipps' konsesjonstildeling, jf. finansforetaksloven §§ 9-1 tredje og fjerde ledd, jf. 1-6.

4.1.3 Eiere

Dagens aksjonærsammensetning i Vipps vil endres som følge av fusjonen. Det fremgår av søknaden at fusjonen ikke vil medføre at nye aksjonærer på egen hånd erverver kvalifiserte eierandeler i VBB. Alle eksisterende aksjonærer i Vipps med kvalifiserte eierandeler vil få sin eierandel redusert som følge av fusjonen.

Endringene vil i det vesentligste bestå i at DNB som største enkeltaksjonær reduserer sin eierandel fra 51,9 prosent til 43,8 prosent. Utover DNB vil det kun være Sparebank 1 Betaling AS med 11,6 prosent eierandel som alene vil ha en kvalifisert eierandel.

Fusjonen vil imidlertid medføre at selskaper som etter det opplyste opptrer i samråd vil få en kvalifisert eierandel. Dette gjelder SpareBank 1 Asept AS (8 prosent), Sparebank 1 ID AS (2,3 prosent) og Sparebank 1 betaling AS (11,6 prosent) som til sammen vil ha 21,9 prosent. Det opplyses at samtlige SpareBank 1-banker er direkte aksjonærer i SpareBank 1 Betaling AS, mens de er indirekte aksjonærer i SpareBank 1 ID AS og SpareBank 1 Asept AS (gjennom SpareBank 1 Banksamarbeidet DA).

Sparebank 1 Betaling AS ble i Finanstilsynets brev av 11. september 2017 gitt tillatelse til å være kvalifisert eier i Vipps med inntil 25 prosent. SpareBank 1 Asept AS og Sparebank 1 ID AS er imidlertid ikke tidligere egnethetsvurdert.

Videre vil Balder Betaling og 15 sparebanker som er eiere av Balder Betaling og deltar i Balder-samarbeidet, samlet ha en kvalifisert eierandel på 10,4 prosent. Balder Betaling ble gitt tillatelse til å ha en kvalifisert eierandel på 12 prosent i Vipps i forbindelse med Vipps konsesjonstildeling, men reduserer sin eierandel til 5,6 prosent ved fusjonen.

Det er opplyst at forespeilet aksjonærsammensetning i VBB kan bli endret før fusjonen som følge av at Sparebank 1-alliansen og sparebankene som deltar i Balder-samarbeidet vil omstrukturere sitt eierskap i Vipps/ VBB.

4.1.4 Driftsplan og rutineverk

I driftsplan for VBB fremgår det at VBB ved fusjonstidspunktet vil tilby de produkter og tjenester som hvert av de fusjonerende foretak tilbyr før fusjonen. De eksisterende varemerkene Vipps, BankAsept og BankID planlegges videreført, men i et annet varemerkehierarki enn i dag. Selskapet vil vurdere om enkelte produkter skal endre varemerke. I tillegg redegjøres det for nye tjenester som er under utvikling eller planlegges. Bl.a. har Vipps/ VBB planer om

Søkerne har oppdaterte rutiner for Vipps hvor virksomheten til BAX og BID er inntatt.

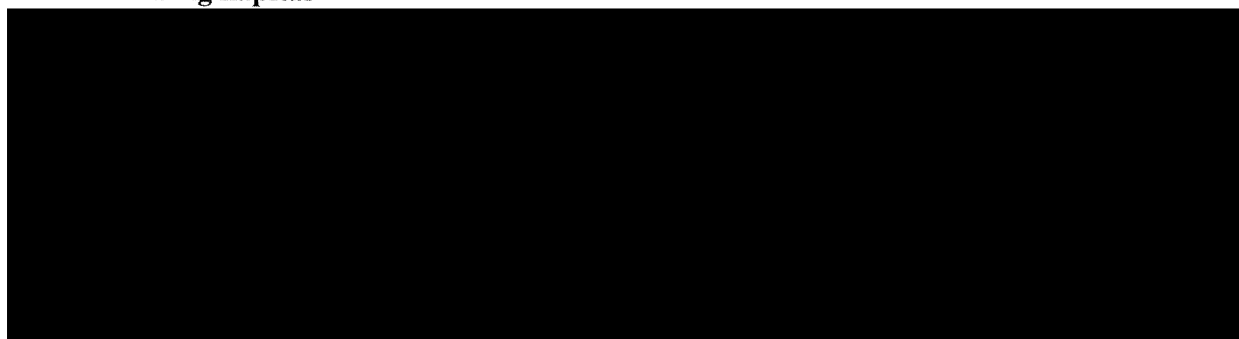
4.1.5 Risiko

Søkerne har i e-post av 30. april 2018, se vedlegg 6, redegjort for hvilke risikoer innfusjonering av BID og BAX vil medføre for Vipps. Dette dreier seg i første rekke om system- og operasjonell risiko hvor feil, nedetid og mislighold av de systemer og forpliktelser BID og BAX i dag er ansvarlig for, kan medføre erstatningsansvar.

Videre opplyses det i søknaden at Vipps, BAX og BID vil kunne pådra seg ansvar for overtredelse av personvernregler, hvilket kan medføre et økt erstatningsansvar etter nye EU-regler (GDPR). Ettersom fusjoneringen vil medføre at VBB får tilgang til en økt mengde personopplysninger, antar søkerne at risikoen for erstatningskrav fra registrerte kunder eller bøter fra datatilsynsmyndighetene reelt sett vil være høyere i det fusjonerte foretaket sammenlignet med dagens situasjon i Vipps. Risikoen for erstatningsansvar under GDPR vil imidlertid gjelde alle aktører både innenfor og utenfor finansiell sektor som håndterer personopplysninger, og er ikke særskilt for det fusjonerte foretaket.

Det foreligger ikke planer om å integrere IT-løsninger som følge av fusjonen. Fusjonen vil derfor ikke medføre økt konsentrasjonsrisiko utover at foretakenes eksisterende systemrisikoer samles i VBB. Søkerne mener fusjon vil minske risikoen i foretakene knyttet til personalressurser, kompetanse og ekstern konkurranse.

4.1.6 Ansvarlig kapital

4.1.7 Forholdet til kundene

Det fremgår av driftsplan for VBB, punkt 2.7, at kundeinformasjon skal underlegges tilgangsbegrensninger for å sikre at informasjon om sluttkunder ikke deles på urettmessig måte.

4.2 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet mener at sammenslåingen fremstår som rasjonell på bakgrunn av forventet konkurransebilde for mobilbetaling, og da spesielt konkurransen som ventes fra globale aktører. Konkurransen fra utlandet vil sette norske aktører under press. For at de norske foretakene skal evne å stå imot den internasjonale konkurransen, er det nødvendig med en robust og samlet organisering. En fusjon vil kunne skape synergieffekter i produktutvikling, distribusjon og drift. En fusjon vil også bidra til å gi kundene mer integrerte tjenester som reduserer kompleksitet for både brukersteder, betalere og andre interessenter. Fusjonen og en tettere kobling mellom varemerkene kan innebære økt sårbarhet ved operasjonell svikt. På den annen side reduseres sårbarheten knyttet til personalressurser og kompetanse ved å etablere et større miljø.

Enkelte andre aspekter ved fusjonen er nærmere kommentert under i punkt 4.2.1 til 4.2.7

4.2.1 Virksomhetsbegrensningene for betalingsforetak

Sammenslåingen innebærer at virksomheten som i dag drives i BID og BAX, legges inn i og drives videre gjennom betalingsforetaket Vipps (VBB). Det følger av finansforetaksloven § 13-2 første

ledd at *"Finansforetak kan drive virksomhet som har naturlig tilknytning til den virksomhet tillatelsen omfatter. Departementet avgjør i tvilstilfelle om slik tilknytning foreligger."*

Om vurderingen av hva som utgjør "tilknyttet virksomhet" uttales det i forarbeidene, NOU 2011: 8B bind B s. 670, at *"(...) den nærmere avgrensning av hva som vil være tilknyttet virksomhet, vil måtte foretas ved en vurdering med utgangspunkt i de former for virksomhet som nasjonalt eller internasjonalt vanligvis drives av foretak med konsesjon til å drive virksomhet som en bestemt type finansforetak, samt de former for virksomhet som omfattes av den konsesjon som det enkelte finansforetak er meddelt."*

For betalingsforetak må bestemmelsen sees i lys av betalingstjenestedirektivet (PSD 1)³, som er et fullharmoniseringsdirektiv innført i norsk rett, samt endringer som forventes innført i norsk rett som følge av PSD 2.

Det følger eksplisitt av både PSD 1 og PSD 2 at betalingsforetak kan operere betalingssystemer. Videre følger det av PSD 2 at betalingsforetak skal kunne utstede betalingskort. Finanstilsynet finner det derfor akseptabelt at BAXs virksomhet legges inn i og drives gjennom Vipps.

Når det gjelder BIDs virksomhet innenfor finanssektoren vises det til at BankID tilfredsstiller kravene til gyldig elektronisk legitimasjon for fysiske personer i hvitvaskingsforskriften § 6. Betalingsforetak som leverer digitale betalingstjenester vil i stor grad være avhengig av å kunne foreta elektroniske kundekontroller etter hvitvaskingsregelverket, og det kan derfor være akseptabelt at et betalingsforetak tillates å drifte og utvikle løsninger for dette formål.

Finanstilsynet har vært noe i tvil om BIDs virksomhet, for den del som dreier seg om BankID-tjenester utenfor finansiell sektor, bør legges inn i et betalingsforetak. Utviklingen i betalingstjenestemarkedet er imidlertid nå drevet av internasjonale aktører, som Facebook, Google, Apple og Samsung, som henter sitt konkurransefortrinn ved å være leverandører av mer enn kun finansielle tjenester. Dersom VBB skal møte denne konkurransen, vil foretaket være avhengig av å tilby løsninger med flere og bredere anvendelsesområder, slik BankID har i dag. Finanstilsynet mener derfor at BIDs virksomhet i sin helhet bør kunne legges inn i VBB.

4.2.2 Forholdet til Bits

Det er i søknaden lagt til grunn at VBBs virksomhet knyttet til produkter under Varemerkene (BankAsept, BankAcess, BankAsept eBetaling og BankID) fortsatt skal være omfattet av regler som fastsettes av Bits, samt at Finans Norge fortsatt skal inneha grunnsertifikatet til BankID. Videre har søkerne lagt til grunn at samarbeidsavtalene med Bits i hovedsak skal videreføres uendret i VBB.

Finanstilsynet mener at det på prinsipielt grunnlag ikke kan tillates at et finansforetak overlater beslutninger av betydning for egen virksomhet til andre. Det foreslås derfor at det stilles vilkår om at bestemmelser fastsatt av Bits eller Finans Norge vedrørende VBBs produkter og virksomhet, samt tilknyttede samarbeidsavtaler mellom Bits, Finans Norge og VBB, må godkjennes av Finanstilsynet. Søknad skal sendes inn innen seks måneder etter det er gitt tillatelse til fusjonen. Senere endringer skal etter Finanstilsynets forslag forhåndsgodkjennes av Finanstilsynet.

³ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/64/EF av 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om endring av direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om opphevelse av direktiv 97/5/EF

4.2.3 Styre

Finansdepartementet har gitt Vipps dispensasjon fra finansforetakslovens krav om uavhengig styrerepresentasjon, jf. finansforetaksloven §§ 9-1 tredje og fjerde ledd, jf 1-6. Dispensasjon ble ikke gjort tids- eller vilkårsbegrenset. Finanstilsynet legger til grunn at dispensasjonen fortsatt vil gjelde etter fusjonen. Etter Finanstilsynets oppfatning kan styrets medlemmer anses egnede.

4.2.4 Kvalifiserte eiere

Finansforetakslovens regler i kapittel 6, om godkjenning av erverv av kvalifiserte eierandeler gjelder ikke betalingsforetak, jf. finansforetaksforskriften § 2-1 første ledd. I forbindelse med fusjon vil imidlertid finansforetaksloven kapittel 3 gjelde, herunder 3-3 om eierforhold, jf. finansforetaksloven § 12-1 fjerde ledd.

Finanstilsynet har ikke innvendinger mot de kvalifiserte eierne og deres eierandeler. Den strukturelle endringen i Sparebank 1-alliansens eierskap i VBB antas ikke å medføre at det i realiteten kommer inn nye eierinteresser i VBB. Videre er det ingen kvalifiserte eiere som øker sin eierandel alene eller i samråd med andre.

4.2.5 Driftsplan og rutineverk

Det er ikke omsøkt tillatelse til å yte nye regulerte tjenester. Videre er flere av tjenestene kun i en planleggings eller utviklingsfase. Finanstilsynet tar driftsplanen til orientering. Det bemerkes at planlagt tjeneste som er kalt "BankAsept Bank i butikk" kan, avhengig av hvordan den er tenkt gjennomført, anses å falle under betalingstjeneste som nevnt i finansavtaleloven § 11 bokstav a, i så tilfelle forventes det at VBB søker om utvidelse av sin tillatelse dersom det skulle bli aktuelt å yte tjenesten.

Finanstilsynet skal fortløpende ha meldinger dersom eksisterende tjenestetilbudet vesentlig endrer seg, jf. finansforetaksforskriften § 2-2.

Finanstilsynet anser det videre ikke som nødvendig å godkjenne VBBs ulike rutiner på nytt da disse ble godkjent i forbindelse med Vipps' konsesjonstildeling. Det legges til grunn at BIDs og BAXs virksomhet vil bli innarbeidet i eksisterende rutineverk.

4.2.6 Ansvarlig kapital

Finansforetaksforskriften § 14-4 angir tre ulike metoder som betalingsforetak kan bruke for å beregne krav til ansvarlig kapital. Betalingsforetak har valgfrihet med hensyn til hvilken metode som skal benyttes med mindre annet er fastsatt i konsesjonsvilkårene. Utslagene mellom de ulike metodene vil være beskjedne for et foretak av VBBs størrelse. Etersom VBB vil være det største norske betalingsforetaket, og samtidig skal yte andre tjenester det ikke gjelder egne kapitalkrav for,

mener Finanstilsynet det må stilles vilkår om at VBB til enhver tid skal anvende den metode som gir høyest kapitalkrav.

4.2.7 Forhold til kundene

Finanstilsynet legger til grunn at VBB også vil innrette sin håndtering av kundeinformasjon etter gjeldende regler i finanslovgivningen, herunder bl.a. finansforetaksloven § 16-2. Det legges videre til grunn at VBB innhenter nødvendige tillatelser fra Datatilsynet.

4.3 Endring av vedtekter

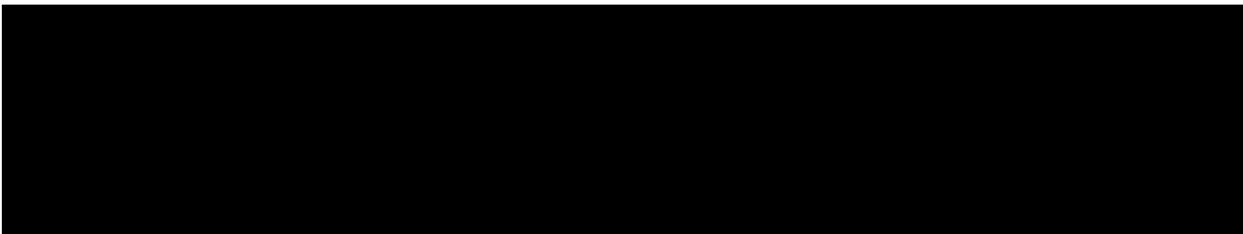
Vipps vedtekter vil endres som følge av fusjonen. Endringene omfatter bl.a. selskapets formål, nytt krav til tilslutning av aksjonærvalgte styremedlemmer for enkelte avgjørelser og ny bestemmelse om aksjonærenes rett til å nominere styremedlem. Ingen aksjonær vil etter bestemmelsene få flertall i styret.

Vedtektsendringene søkes godkjent, jf. finansforetaksloven § 7-10 og finansforetaksforskriften § 7-2. Finanstilsynet anser at vedtektsendringene kan godkjennes.

4.4 Ny samarbeidende gruppe og avtaleverk

Eksisterende samarbeidende gruppe som ble etablert av eierne i Vipps, vil opphøre som følge av fusjonen. Det søkes derfor om etablering av ny samarbeidende gruppe for VBB med tilhørende samarbeidsavtale, jf. finansforetaksloven § 17-12 første ledd. Finansforetakene som er part i samarbeidsavtalen og som vil inngå i den samarbeidende gruppen er DNB, Sparebanken Møre, Sparebanken Vest, Sparebanken Sør og Eika Gruppen AS. I tillegg er det i søknaden lagt til grunn at sparebankene i Balder-samarbeidet (representert i samarbeidsavtalen ved Balder Betaling AS), Sparebank 1-alliansen (representert i samarbeidsavtalen ved Sparebank 1 betaling AS, Sparebank 1 ID AS og Sparebank 1 Asept AS) og sparebankene i Eika-gruppen (representert i samarbeidstavlen ved Eika Gruppen AS) vil inngå i den samarbeidende gruppen.

Øvrige aksjonærer i VBB vil kunne tilknytte seg samarbeidet og skal da innhente tillatelse fra myndighetene i tråd med de til enhver tid gjeldende regler.

Deltagerne i den nye samarbeidende gruppen er i det vesentlige de samme som i dagens samarbeidende gruppe som ble godkjent i forbindelse med tildelingen av konsesjon til Vipps. Formelt sett vil Sparebanken Vest og Sparebanken Sør utgjøre nye direkte deltagere i den nye samarbeidende gruppen, mens de i dagens samarbeidende gruppe er indirekte deltagere gjennom eierskap i Balder Betaling AS. Finanstilsynet finner at tillatelse til etablering av ny samarbeidende gruppe kan gis.

4.5 Dispensasjon fra krav om forholdsmessig konsolidering

Det søkes om dispensasjon fra kravet om forholdsmessig konsolidering for deltakere i den samarbeidende gruppen som har eierandeler på mindre enn 10 prosent, jf. finansforetaksloven § 17-13 annet ledd.

Videre er det i søknaden lagt til grunn at DNB skal anvende forholdsmessig konsolidering etter fusjonen. I tillatelsen til Vipps stilte Finansdepartementet vilkår om at DNB ved beregning av kapitalkrav og andre soliditets- og sikkerhetskrav på konsolidert basis skulle anvende full konsolidering av Vipps så lenge DNB eide mer enn 50 prosent av aksjekapitalen i Vipps. Ved en lavere eierandel benyttes forholdsmessig konsolidering.

Det høye antallet deltakerbanker i den samarbeidende gruppen gjør at de fleste bankene vil få indirekte eierandeler mellom 0 og 1 prosent. Kapitalkravet for virksomheten etter kapitaldekningsregelverket vil være begrenset.

Etter kapitaldekningsregelverket skal aksjeinvesteringer i andre foretak i finansiell sektor som ikke konsolideres inn, trekkes fra i ren kjernekapital. Foretakene har imidlertid en frikvote på 10 prosent av ren kjernekapital. Det betyr at dersom samlede investeringer er under denne grensen, må det ikke foretas fradrag (investeringen risikovektes 100 prosent).

Finanstilsynet mener dispensasjon kan innvilges på vilkår om at finansforetaket gjør fradrag for hele den bokførte verdien av eierandelen i VBB i ren kjernekapital uavhengig av om foretaket har ledig frikvote.

4.6 Endring av samarbeidsavtale vedrørende Balder Betaling AS

Opprinnelig samarbeidsavtale (aksjonæravtale) for eierne i Balder Betaling AS, org nr. 918 693 009 ble godkjent i Finansdepartementets vedtak 20. september 2017 om konsesjonstildeling til Vipps. Som følge av fusjonen mellom Vipps, BAX og BID vil det gjøres endringer i samarbeidsavtalen som søkes godkjent, jf. finansforetaksloven § 17-11 første ledd. Endringene medfører ikke at nye parter tiltrer avtalen/samarbeidet, men det interne eierskapet i Balder Betaling vil endres noe som følge av at det relative eierskapet i BAX og BID ikke samsvarer 1:1 med eierskapet i Balder Betaling. Endringene i avtalen, med unntak av kapittel 10 (vedr. mulighet til å tre ut av samarbeidet) og kapittel 13 (reduisert aksjonærsamtykkekrav for endring av avtalen), er i hovedsak knyttet til tilpasninger som følge av fusjonen og tilhørende regulering av Vipps-samarbeidet.

Finanstilsynet tilrår at endringene i samarbeidsavtalen mellom eierne i Balder Betaling godkjennes.

5. Finanstilsynets innstilling:

Basert på ovennevnte gir Finanstilsynet følgende innstilling til Finansdepartementet:

1. Vipps AS gis tillatelse til å fusjonere med BankAxept AS med Vipps AS som overtagende selskap, jf. finansforetaksloven § 12-1.
2. Vipps AS gis tillatelse til å fusjonere med BankID AS med Vipps AS som overtagende selskap, jf. finansforetaksloven § 12-1.
3. For fusjon som nevnt i punkt 1 og 2 stilles det vilkår om at:
 - a. Vipps AS skal beregne ansvarlig kapital etter den metode i finansforetaksforskriften § 14-4 som til enhver tid gir det høyeste beløp.
 - b. Bestemmelser fastsatt av Bits eller Finans Norge vedrørende Vipps AS' (VBBs) produkter og virksomhet, samt tilknyttede samarbeidsavtaler mellom Bits, Finans Norge og Vipps AS må godkjennes av Finanstilsynet. Søknad om godkjennelse skal

sendes Finanstilsynet innen seks måneder etter tillatelse til fusjon er gitt. Senere endringer skal forhåndsgodkjennes av Finanstilsynet.

- c. Vipps AS må fremlegge en kriseplan som sikrer videreføring av samfunnskritiske funksjoner. Kriseplanen skal godkjennes av Finanstilsynet. Søknad om godkjenning skal sendes Finanstilsynet innen seks måneder etter tillatelse til fusjon er gitt.
4. Endringene i Vipps AS' vedtekter godkjennes, jf. finansforetaksloven §§ 7-10 og finansforetaksforskriften 7-2.
5. Det gis tillatelse til etablering av ny samarbeidende gruppe, jf. finansforetaksloven § 17-12.
6. Det gis dispensasjon fra krav om forholdsmessig konsolidering for deltagere i den samarbeidende gruppen som har eierandeler på under 10 prosent, jf. finansforetaksloven § 17-13 annet ledd. Dispensasjonen innvilges på vilkår om at finansforetaket gjør fradrag for hele den bokførte verdien av investeringen i VBB i ren kjernekapital.
7. Endringene i samarbeidsavtalen mellom eierne i Balder Betaling godkjennes, jf. finansforetaksloven § 17-11 første ledd.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Ole-Jørgen Karlsen
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi:
Advokatfirmaet Thommessen AS
v/ Tore Mydske